

- Ny avfallslag, ledaren s. 3
- Zombiebatterier – en slumrande fara s. 6
- Sortering hemma gör besöket på återvinningsstationen smidigare s. 7
- Hushållens fasta avgift höjs vid årsskiftet s. 8

**Bioavfallet
i papperspåse s. 4**

Du kan söka sorteringsråd i Avfallsordlistan på vår hemsida <https://www.ekorosk.fi/sv/hushall/sortering/>

Plastförpackningar

läggs i kärlet för plastförpackningar vid ekopunkten eller i husbolaget

- förpackningar av plast och styrox t.ex. för ost, färdigmat och charkuterier
- plastförpackningar för t.ex. schampo, tvättmedel och tvål- flaskor, burkar och kanistrar av plast, helst tillplattade
- plastpåsar, kassar och -omslag

Glasförpackningar

läggs i kärlet för glasförpackningar vid ekopunkten eller i husbolaget

- glasburkar och -flaskor, korkar och lock tas bort

Obs! Kärn av glas, porslin och keramik förs till återvinningsstationen.

Metall

läggs i kärlet för metall vid ekopunkten eller i husbolaget

- konservburkar, dryckesburkar utan pant, lock och korkar av metall
- formar, värmeljuskoppar och folie av aluminium
- tomma burkar för målfärg och sprayflaskor
- husgeråd av metall

Kartong

läggs i kärlet för kartong vid ekopunkten eller i husbolaget

- burkar av kartong, t.ex. mjölkpaket och saftburkar
- kartonglådor t.ex. pizzalådor, grynpacketer och äggkartonger
- papperspåsar, hylsor från wc- och hushållspappersrullar

Papper

läggs i kärlet för papper vid ekopunkten eller i husbolaget

- dags- och veckotidningar samt reklampost, broschyrer och kuvert
- böcker med mjuka pärmar, kopieringspapper och teckenblock

Batterier

läggs i kärlet för batterier i matbutiken eller vid ekopunkten

- alla typer av mindre batterier samt mobilbatterier och andra laddbara ackumulatörer

Obs! tejpa över polerna så du plockar ut batteriet

Bioavfallet

packas i en papperspåse och läggs i kärlet för bioavfall

- matrester och skämd mat
- fiskrens och ben
- skal av frukter, grönsaker, rotsaker och ägg
- kaffe- och tesump med filter

Obs! Lägg inga förpackningar i bioavfallet!

Energiavfallet

packas i en påse eller en tom förpackning och läggs i kärlet för energiavfall

- blöjor och bindor
- hushållspapper och servetter
- kattsand
- smutsiga förpackningar av papper, kartong, plast och styrox
- små föremål av plast, t.ex. disk- och tandborstar **Obs!** ingen PVC
- damm och dammsugarpåsar
- textilier **Obs!** inga skor, regnelläderkläder
- **Obs!** Medciner och nålar förs till apoteket

Ny avfallslag

Den 19 juli 2021 trädde den nya avfallslagen ikraft, två år försenad. EU har i sin "Early Warning" varning till Finland bl.a. påpekat problemet med att avfallstransporterna inte konkurrerats ut via kommunerna. Detta åtgärdas nu delvis genom att avfallsbolagen via den nya lagen kommer att börja konkurrerats ut transporter av bioavfall och separatinsamlad avfall.

Både EU och Finland har ambitiösa mål för materialåtervinningen och cirkulärekonomin. En väldigt liten del av avfallet sätts idag på deponier. Men det är en betydande utmaning att en stor del av avfallet som idag går till energiåtervinning ska gå till materialåtervinning i framtiden. Materialåtervinningen i Finland ligger idag på 43 % medan den år 2035 borde ligga på 65 %.

På Ekorosks område ligger materialåtervinningsprocenten på 45 %.

I samband med den nya lagen ökar också kraven på insamling av bioavfall i Finland. Den förändringen påverkar inte Ekorosks verksamhetsområde eftersom vi redan är bäst på att samla in bioavfall i landet.

En annan förändring är att bostadsbolag med 5 bostäder eller fler, efter en tid kommer att börja samla in kartong, plast, metall och glas vid fastigheten.

Jag vill tacka alla hushåll för det sorteringsarbete ni utför och tillsammans fortsätter vi att närma oss ett kretsloppssamhälle.

Michael Östman
Verkställande direktör

Jakobstads återvinningsstation tar emot fler avfallslag än tidigare efter förstoringen.

Ekorosks väggen för år 2022 delas ut till hushållen 13.1.2022. Kalendern innehåller information om stationernas öppettider. Vid varje datum står det vilka stationer som har öppet den dagen.

eko.

Ekorosks kundtidning 2021

Ansvarig utgivare Michael Östman, Ab Ekorosk Oy, Spituholmsvägen 90, 68600 Jakobstad, Telefon (06) 781 4500, info@ekorosk.fi, www.ekorosk.fi

Produktion Pia Grankvist, Ab Ekorosk Oy
Redaktionsråd Pia Grankvist, Michael Östman, Marko Berg, Mirja Nygård
Pärmbild och layout Wlizard Tryckeri Forsberg Printed Communication

Papperspåsen fungerar lika bra

Familjen Rönnqvist köper papperspåsar för bioavfallet på nätet. Kostnaden blir den samma som om de skulle använda plastkassar från matbutiken.

Familjen Rönnqvist använder papperspåsar för bioavfall istället för plastpåsar, och tycker att det inte är nån stor skillnad från att använda plastpåsar.

Familjen har använt papperspåsar för bioavfallet i snart ett år nu.

– Vi läste om fördelarna med papperspåsar i Ekorosks vägghälsö, berättar pappan i huset **Andreas Rönnqvist**.

Han hade sett anvisningar för hur man viker en bioavfallspåse av en dagstidning tidigare, men den möjligheten avfärdade han genast.

– Att vika en dagstidning varje gång man byter påse är nog för omständligt. Då krävs det att man är en entusiast. Jag tänkte att det måste finnas bättre lösningar än så, berättar Andreas.

Så han googlade och sökte olika lösningar på nätet, och hittade en som han fastnade för. Han köpte hem ett paket papperspåsar för bioavfall på prov.

– Vi började strax efter nyåret, berättar mamma **Sandra Rönnqvist**, som tycker att steget inte var särskilt stort att ta. Det är några saker man bör tänka på säger hon, lägg inget vått längst ner i botten av papperspåsen. Lägg hellre nåt som suger upp vätska först, till exempel torrt bröd eller apelsinskal som är ganska täta. Och fyll inte papperspåsen helt upp, då spricker den lätt när du lyfter upp den.

En halv äggkartong längst ner i botten av papperspåsen fungerar också bra som fuktspärr. Kartongen suger upp fukt och gör så att påsen håller bättre.

– Det skedde nån liten olycka i början, när vi inte var vana vid papperspåsen, nämner Andreas och ler lite. Vi tänkte inte på att den blöts upp om det ligger nåt vått längst ner, så påsen blöttes upp och gick sönder när jag lyfte upp den. Men det är sånt som bara sker en gång, sen lär man sig, säger han och skrattar.

Kärlet som papperspåsen står i har också betydelse. Papperspåsen ska stå luftigt, om den står i en sophink så blöts den lätt upp. Ändå har familjen inte upplevt några problem med vätska i bioavfallstunnan ute på gården.

– Vi har inte haft nåt klott i sopstunnan, konstaterar Sandra.

Papperspåsen samma pris som plastkassen

Andreas har jämfört priset på papperspåsar han beställde på nätet med priset på plastkassar från

matbutiken som familjen använde tidigare.

– Jag räknade om det blir någon skillnad, och kom fram till att papperspåsar kostar det samma. Styckepriset för papperspåsar jag köper på nätet är det samma som priset för plastkassen i matbutiken. Dem använder vi ändå inte mera, konstaterar han.

Allt fler hushåll använder tygkassar, det ligger i tiden att undvika plastpåsar.

– Vi saknar inte plastpåsen. Det kostar inget extra och innebär inget extra arbete att använda papperspåsar för bioavfall, konstaterar Andreas.

– Man behöver inte ändra på allt. Det kan avskräcka om man tror att man måste vara jätteekologisk för att använda papperspåsar, men så är det inte, tillägger Sandra.

**Text: Pia Grankvist
Bilder: Wiizart**

Bioavfall i papperspåse

Lägg nåt i botten av papperspåsen som fuktspärr, t.ex. gammalt bröd, apelsinskal eller en halv äggkartong

Ta bort förpackningen, när du lägger skämd mat i bioavfallet. Förpackningen kan återvinnas enligt material eller läggas i energiavfallet om den är smutsig.

Fyll inte papperspåsen helt, lämna en kant som du kan vika ner och bära påsen i

Låt påsen stå luftigt, så håller den bättre

En slumrande fara – zombiebatterier

Sortera rätt

tejsa batteripolerna när du tar ett batteri ur apparaten

det går att föra batterier till alla butiker som säljer dem

litiumjonbatterier från elcyklar, elmopeder, elskotrar och stahjulingar förs till Ekorosks återvinningsstationer

Gamla litiumbatterier och litiumjonbatterier från till exempel mobiler, leksaker och elverktyg som förvaras på fel sätt eller sorteras fel antänder lätt om man stöter till dem eller om de bryts. Därför kallas de zombiebatterier i en kampanj som ordnas i höst.

På Ekorosks krossningsanläggning Ewapower i Jakobstad krossas hushållens och företagets energiavfall. Där möter arbetsledare **Per Peltola** en hel del zombiebatterier i energiavfallet, som ställer till riskfyllda situationer.

– Vi har haft 21 bränder hittills i år, 15–20 av dem orsakades av batterier, berättar Peltola.

När litium- och litiumjonbatterier slängs i energiavfallet följer de med till Ewapower. Där är de små batterierna nästan omöjliga att upptäcka innan krossningen eftersom krossen matas med en hjullastare och en fjärrstyrd gripklo.

– När batterierna knäcks i krossen kortsluter de och självantänder. De blir väldigt heta, och då antänds

allt annat avfall också. Energiavfall består ju mest av papper och plast. Rökbildningen är kraftig och röken är giftig att andas in, berättar Peltola.

Ewapower är utrustat med ett automatiskt släckningssystem som släcker det brinnande energiavfallet när det kommit ut ur krossen. Men brinnande batterier går inte att släcka med vatten.

– Allt stannar när släckningssystemet upptäckt en brand. Vi lokaliserar källan till branden och försöker isolera den från energiavfallet, medan släckningssystemet väter ner och släcker energiavfallet som brinner, berättar Peltola.

Batterier i energiavfallet innebär en stor fara för personalen vid Ewapower och onödiga avbrott i arbetet. Ansvar för att sortera rätt ligger på den som lägger avfallet i sopkärl. Det är för sent när batterierna ligger i energiavfallet vid Ewapower.

Text: Pia Grankvist
Bild: Wiizart

En sortering hemma gör besöket på återvinningsstationen smidigare

Karavaner med överfulla släpvagnar är en vanlig syn på lördagar. Vissa tider på året, i synnerhet i samband med vårstädning, blir det trångt på återvinningsstationerna. Många drar sig för att besöka återvinningsstationen och därför växer sig högen med avfall allt för stor innan man slutligen tar sig i kragen.

– Om du gör besöken tätare så slipper du stressen. Det tar högst fem minuter att lossa när man lämnar in sitt avfall någon gång per månad. Själv brukar jag passa på under tider när det inte är rusning, tipsar **Lars-Erik Furu**, bosatt i Karleby.

Resurs i stället för problem

Till vardags driver han företaget FL Pipe i Kaustby, där avfallssortering länge hört till vardagsrutinerna. På FL Pipe har produktionsrester och spillvärme använts som resurs långt innan cirkulär ekonomi blev ett modebegrepp. Redan 2002 fick företaget ta emot Ekorosks "Diplom för prima sortering", det första som delades ut.

– Vi har tydliga sorteringsrutiner på arbetet och jag har tagit med mig dem också till vårt hushåll. Det är självklart att alla ska bidra till att avfall kan hanteras på bästa sätt, så att det kan bli en resurs i stället för att förstöra miljön.

Sorterar klart hemma

Han är noga med att sortera sitt avfall innan han åker. Släpvagnen lastas så att innehållet är överskådligt och planerat så att det kan lossas i den ordning som gäller på den

återvinningsstation man besöker. Det material som ska av sist, kanske trädgårdsavfall, placeras längst in. Det som ska av först, exempelvis elskrot och spillolja, ligger närmast. Däremellan ligger föremål av metall, plast, tyg eller trä som lätt kan placeras i den container som är avsedd för materialet.

– Ibland ser man att folk kommer till Ekorosk med blandpåsar som de måste börja sortera där på plats. Det lönar sig att göra allt sådant hemma så att man bara kan lämna in materialet i rätt container, konstaterar Lars-Erik Furu.

Text och bild: Johan Svenlin

Lars-Erik Furu besöker Ekorosk någon gång per månad och därför hinner det inte samlas högar i olika hörn.

– Det tar fem minuter att lämna in avfallet när man inte låter det samlas på hög.

Österbottens avfallsnämnd har fattat beslut om att höja hushållens fasta avgift från och med årsskiftet 1.1.2022. Ekorosks avgift för hushållen består av två delar, dels av den fasta avgiften, som bland annat ska täcka kostnaderna för mottagningen och behandlingen av avfall som hushållen för till återvinningsstationerna. Dels består den av behandlingsavgiften, som ska täcka kostnaderna för behandlingen av energi- och bioavfallet som samlas in vid bostäderna. Det är den fasta avgiften som höjs. Höjningen syns på fakturan i april, eftersom avgiften faktureras i efterskott.

För bostadsbolag med minst 5 bostäder blir höjningen 2,24 €/månad per bostad med moms, vilket ger Ekorosk 1,80 €/månad. För hushåll med 1–2 personer blir höjningen 2,38 €/månad med moms, vilket ger Ekorosk 1,92 €/månad. För hushåll på 3 personer och fler blir höjningen 3,43 €/månad med moms, vilket ger Ekorosk 2,76 €/månad.

– Höjningen motsvarar ungefär kostnaden för en godispåse i månaden för hushållen, men för Ekorosk innebär höjningen en möjlighet att bibehålla existerande servicenivå, säger verkställande direktör **Michael Östman**.

På årsnivå blir den fasta avgiften för bostadsbolag med minst 5 bostäder 80,28 € per bostad med moms. Den fasta avgiften för hushåll med 1–2 personer blir 85,56 € med moms på årsnivå. Medan den fasta avgiften för hushåll på 3 personer och fler blir 123,12 € med moms på årsnivå.

Under ett antal år har mängden avfall som hushållen för till återvinningsstationerna ökat med totalt cirka 45 procent. Samtidigt har priset per ton för vidarebehandlingen av avfallet, dvs. det som Ekorosk betalar olika mottagare för att de ska behandla och vidareförädla avfallet, stigit kraftigt. På en del material har priset stigit knappt alls, medan på andra material till och med flerfall.

– För oss innebär det här en ökning i våra kostnader för hushållens avfall från återvinningssta-

Hushållens fasta avgift höjs från årsskiftet

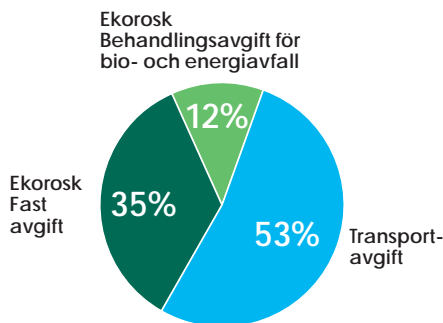
tionerna på över en miljon euro per år, när samtidigt inga indexhöjningar gjordes under flera år. Det innebär att kostnaderna nu långt överskrider vad hushållen betalat i fast avgift, konstaterar Östman.

Ekorosk har varit ensam i Finland med att inte fakturera hushållen vid återvinningsstationerna. Ett system som medför en låg tröskel att föra avfallet till rätt plats istället för att smutsa ner naturen. Det är dessutom en förmån som varit värd i snitt 120 euro per år per hushåll.

Därtill ökar miljömyndigheterna kraven för att Ekorosk ska få fortsätta hantera invånarnas avfall. Bland annat krävs att Ekorosk ska bygga en stor hall vid avfallsanläggningen i Jakobstad för mottagning, sortering och mellanlagring av avfall, verksamhet som idag sköts utomhus på bolagets industriområde.

– Vi behöver ha ett större kassaflöde, för att få lån av bankerna för hallbygget, berättar Östman.

Österbottens avfallsnämnd begärde in utlåtanden på förslaget att höja den fasta avgiften. Kommuninvånarna hade möjlighet att lämna in åsikter angående taxaförslaget till avfallsnämnden senast den 10 december. Inga åsikter lämnades in.

Avfallsavgifternas fördelning år 2022 hos en exempelfamilj med 1–2 personer. Hur stora de olika andelarna är beror i praktiken på hushållets storlek, tömningsintervall och avstånd från avfallscentralen.